

Ενημερωτικό Περιοδικό

soshalkidiki

Τεύχος 1 • Φεβρουάριος 2013

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ - ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

SOS
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΑ

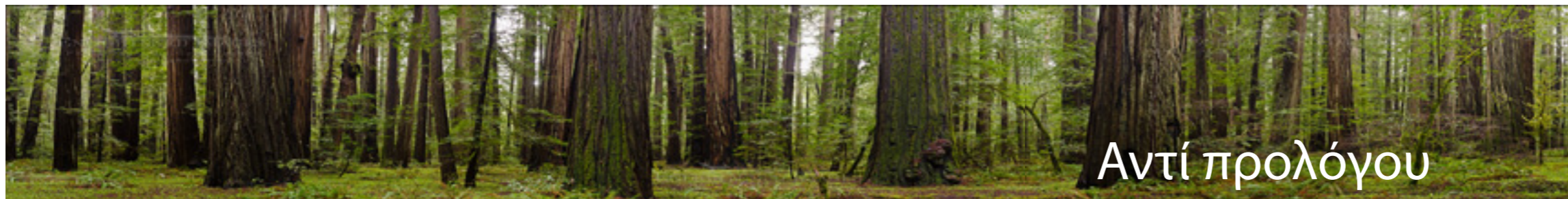
Πανεπιστημιακά Ιδρύματα
και επιστήμονες εξηγούν ....

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Ιστορικό των
κινητοποιήσεων
ενάντια στην επέκταση
των μεταλλευτικών
δραστηριοτήτων

WWW.SOSHALKIDIKI.WORDPRESS.COM

Αντί προλόγου

04 ΙΣΤΟΡΙΚΟ

04 Ιστορικό Μεταλλείων Κασσάνδρας
και η μεταβίβαση στην "Ελληνικός Χρυσός Α.Ε."

07 Περιγραφή του έργου
επέκτασης των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων

08 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

**08 Μελέτη Περιβαλλοντικών
Επιπτώσεων**

09 Οικονομία

10 Επιπτώσεις στην τοπική οικονομία
Τουρισμός, Γεωργία, Κοινωνική Ευημερία

11 Υδατικοί πόροι

12 Ατμόσφαιρα

13 Οικοσυστήματα

13 Έδαφος

14 Μεταλλευτικά Απόβλητα

15 Ανθρώπινη υγεία

16 ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

22 ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΙ Μ.Μ.Ε

25 ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Εδώ και πολλά χρόνια στη Χαλκιδική το θέμα των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων είναι κεντρικό. Πολιτικές επιλογές και οικονομικά συμφέροντα πολλών δεκαετιών προσπαθούν να δημιουργήσουν μια οικονομική "μονοκαλλιέργεια", όπου η τοπική οικονομία θα είναι απόλυτα εξαρτημένη από τα μεταλλεία. Επιπλέον, η μεταλλευτική δραστηριότητα είναι ανταγωνιστική προς άλλες οικονομικές δραστηριότητες όπως τουρισμός, γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, μελισσοκομία κ.α.

Η εξόρυξη και η επεξεργασία μεταλλών, είναι μια μορφή βαριάς βιομηχανίας που εμπεριέχει πολλούς κινδύνους. Σοβαρές και μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό περιβάλλον, μόλυνση της ατμόσφαιρας, των υδατικών πόρων, του εδάφους, επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και την ποιότητα ζωής.

Το πρώτο τεύχος soshalkidiki προσπαθεί να δώσει μια σφαιρική εικόνα των επιπτώσεων, που επιστημονικά ιδρύματα και επιστήμονες έχουν τεκμηριώσει. Η αντίδραση των κατοίκων στην επέκταση των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων στη Χαλκιδική, βασίζεται σε επιστημονικά πορίσματα που προειδοποιούν για το μέγεθος του κινδύνου και για τις αναπόφευκτες αρνητικές επιπτώσεις.

Οι κάτοικοι της Χαλκιδικής μάχονται εδώ και καιρό ενάντια στην καταστροφή του τόπου τους. Μάχονται για να προστατέψουν το περιβάλλον και διασφαλίσουν μια αξιοπρεπή ζωή. Μάχονται για να μπορέσουν να παιδιά τους να ζήσουν σ' αυτό τον τόπο. Ενημερωθείτε και στηρίξτε τον αγώνα τους.

Επικοινωνία

sintfor@gmail.com

Ιστοχώρος

www.soshalkidiki.wordpress.com

ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

ΔΙΑΠΛΟΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ

Τα μεταλλεία Κασσάνδρας λειτουργούν από την αρχαιότητα. Μέχρι σήμερα έχουν εξορυχθεί 33 εκατ. τόνοι. Τα επόμενα 25 χρόνια, σχεδιάζεται να εξορυχθούν 380 εκατ. τόνοι.

Η έναρξη των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων στη Χαλκιδική εντοπίζεται στις αρχές της κλασικής αρχαιότητας, γύρω στον 6ο π.Χ. αιώνα.

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο η πλειοψηφία των μετοχών της ΑΕΕΧΠ&Λ (Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Χημικών Προϊόντων & Λιπασμάτων) όπου και ανήκουν τα μεταλλεία Κασσάνδρας περιέρχεται στην ιδιοκτησία του Μποδοσάκη Αθανασιάδη.

Το 1992 η ΑΕΕΧΠ&Λ μπαίνει σε ειδική εκκαθάριση εν λειτουργία από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Το Δεκέμβριο του 1995, τα δικαιώματα εκμετάλλευσης των Μεταλλείων Κασσάνδρας και το σύνολο των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων περιέρχονται στην TVX Hellas, θυγατρική της канаδικής μεταλλευτικής εταιρείας TVX Gold. Το 2002, το Συμβούλιο της Επικρατείας μετά από προσφυγή των κατοίκων, αποφασίζει ότι οι πιθανοί κίνδυνοι της επένδυσης θα είναι μεγαλύτεροι από το οικονομικό και κοινωνικό όφελος που θα προέκυπτε για την τοπική κοινωνία.

Το 2003 η TVX Hellas σταματά τις εργασίες της.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ

Το Δεκέμβριο του 2003, το ενεργητικό των Μεταλλείων Κασσάνδρας της TVX HELLAS A.E., μεταβιβάζεται στο Ελληνικό Δημόσιο έναντι 11 εκ. ευρώ και την ίδια μέρα πωλείται στην ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε με το ίδιο αντίτιμο^[19], χωρίς προηγούμενη εκτίμηση των στοιχείων ενεργητικού και χωρίς προκήρυξη ανοιχτού διαγωνισμού. Η σύμβαση παραχώρησης απαλλάσσει την εταιρεία από οποιοδήποτε φόρο μεταβίβασης ή άλλο φόρο και την αμνηστεύει προκαταβολικά για οποιοσδήποτε περιβαλλοντικές βλάβες των οποίων τα αίτια μπορούν να αναχθούν σε δραστηριότητες του παρελθόντος.

Με τα 11 εκ. ευρώ η Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. αγοράζει ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά: μεταλλειοκτησία 317.000 στρεμμάτων, 310 σπίτια, 11.000 τ.μ. αστικών οικοπέδων, 2.500 στρέμματα γης, 30.000 τ.μ. γραφείων και βιομηχανικών κτιρίων, 2 υπόγεια μεταλλεία με φρέατα και συστήματα στοών, αντλιοστάσια, εγκαταστάσεις λιθογόμωσης, δύο πλήρη συγκροτήματα εμπλουτισμού, αποθήκες, οχήματα και μηχανήματα μεταλλείου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφασίζει ότι οι όροι της σύμβασης συνιστούν κρατική ενίσχυση υπέρ της εταιρείας ύψους 15.3 εκ. ευρώ^[20] και το Ελληνικό Δημόσιο, προσφεύγει άμεσα^[21] ζητώντας την ακύρωση της απόφασης. Η εκδίκαση της προσφυγής εκκρεμεί μέχρι σήμερα. Το Μάρτη του 2012

Με 11 εκατ. ευρώ αντίτιμο, τα μεταλλεία Κασσάνδρας παραχωρούνται στην Ελληνικός Χρυσός Α.Ε..”

παραχωρείται κατά χρήση και κατά κυριότητα δημόσιο δάσος, συνολικής έκτασης 4.100 στρεμμάτων, στην εταιρεία για την υλοποίηση των μεταλλευτικών της έργων. Ουσιαστικά πρόκειται για μεταφορά κοινωνικού πλεονάσματος από το Δημόσιο προς την επιχείρηση^[14]

Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων υποβάλλεται στο ΥΠΕΚΑ τον Αύγουστο του 2010, και μετά από μια σκανδαλωδώς προσχηματική δημόσια διαβούλευση, η οποία στην ουσία δεν έγινε ποτέ, παραμένει για 11 μήνες στα συρτάρια της τότε υπουργού Π.Ε.ΚΑ κ. Μπιρμπίλη η οποία αρνείται να την εγκρίνει. Το «γραφειοκρατικό» αυτό εμπόδιο παρακάμπτεται με την αντικατάσταση της κ. Μπιρμπίλη από τον πρώην υπουργό οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου, ο οποίος και υπογράφει αμέσως την έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

Το 2007 η European Goldfields Ltd εξαγοράσε το 95% της Ελληνικός Χρυσός και το Δεκέμβριο του 2011 το μεταπώλησε στην канаδική εξορυκτική εταιρεία Eldorado Gold. Corp. έναντι 1,8 δισ. ευρώ. Σήμερα η Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. ανήκει κατά 95% στην канаδική εξορυκτική εταιρεία Eldorado Gold. Corp. και έχει εκτιμώμενη χρηματησιακή αξία ύψους 2.3 δισ ευρώ, ενώ η αξία των μεταλλευμάτων εκτιμάται στα 15.5 δισ ευρώ.

ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ

Η Eldorado Gold Corp. και η Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. παραβιάζουν συστηματικά και απροκάλυπτα την Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία, υπό την ανοχή – αν όχι προστασία – των Ελληνικών ελεγκτικών και δικαστικών αρχών. Η παραβίαση του άρθρου 6 (παρ. 3-4) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σχετικά με τις δραστηριότητες κοντά σε περιοχές που ανήκουν στο δίκτυο NATURA 2000, καθιστά την αδειοδότηση από το ΥΠΕΚΑ των εργασιών της εταιρείας, άκυρη και παράνομη. Δεν ακολουθήθηκαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες αξιολόγησης, δεν εξετάστηκαν εναλλακτικές λύσεις και δεν επιβλήθηκαν κανενός είδους αντισταθμιστικά μέτρα όπως επιβάλλεται από το Νόμο .

Έκτοτε η εταιρεία έχει προβεί σε σωρεία παρανομιών. Ενδεικτικά, παραβιάζει πολεοδομικούς όρους και κανονισμούς, εκτελεί έργα που δεν προβλέπονται στη μελέτη, μπαζώνει ρέματα, υλοτομεί παράνομα^[28].

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

380 ΕΚΑΤ. ΤΟΝΟΙ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΕΞΟΡΥΞΗ

ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ

ΧΗΜΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Συνοπτικά οι φάσεις των έργων^[18]:

Αποψίλωση δασικής βλάστησης έκτασης μεγαλύτερης των 2.500 στρεμμάτων

Κρατήρας επιφανειακής εξόρυξης (open pit), με αρχικά εκτιμώμενη διάμετρο 705 m και βάθος 220 m

Φράγματα, κτηριακές και βοηθητικές εγκαταστάσεις

Όρυξη εννέα γεωτρήσεων αποστράγγισης περιμετρικά του κρατήρα στις Σκουριές σε βάθος μέχρι και 750 m (140 m κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας)

Επιφανειακή εξόρυξη μεταλλεύματος 24.000 τόνων ημερησίως, με εκσκαφή και ανατίναξη (ημερησία χρήση 6 τόνων εκρηκτικών)

Μεταφορά - πρόθραυση - απόθεση μεταλλεύματος σε στεγασμένη πλατεία αποθηκευτικής ικανότητας 80.000 τόνων

Λειοτρίβηση - χημική επεξεργασία (εμπλουτισμός).

Μεταφορά α) του τελικού προϊόντος, που αποτελεί μόλις το 1,97 % του μεταλλεύματος, στο εργοστάσιο μεταλλουργίας και β) των αποβλήτων εμπλουτισμού, που αποτελούν το 98,03% του μεταλλεύματος, στα φράγματα / τέλματα.

Το «επενδυτικό» σχέδιο της ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε περιλαμβάνει το υφιστάμενο μεταλλείο στις «Μαύρες Πέτρες», δημιουργία μεταλλείου επιφανειακής και υπόγειας εξόρυξης στις «Σκουριές», υπόγειο μεταλλείο στην «Ολυμπιάδα», στοά μεταφοράς μεταλλεύματος (Ολυμπιάδα – Μαντέμ Λάκκο), μεταλλουργία Χαλκού-Χρυσού, εργοστάσιο παραγωγής θειϊκού οξέως (1000 t/d), τέσσερα τέλματα αποβλήτων, βιομηχανικό λιμάνι, δεξαμενές αποθήκευσης και 14 περιοχές δυνητικής εξόρυξης^[18]. Σύμφωνα με τη ΜΠΕ, τα επόμενα 25 χρόνια πρόκειται να εξορυχθούν 380 εκ. τόνοι, όταν από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα έχουν εξορυχθεί 33 εκ. τόνοι!

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Πορίσματα Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και επιστημονικές μελέτες

Σύμφωνα με πολλούς ανεξάρτητους επιστημονικούς φορείς και ιδρύματα η κατατεθείσα από την εταιρεία Μ.Π.Ε (Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων) παρουσιάζει σωρεία προβλημάτων. Καταγγέλλουν ελλείψεις στην τεκμηρίωση^[1, 5, 7], ελλιπή επιστημονικά δεδομένα και προβληματικές μεθοδολογίες^[1, 5, 7, 14, 16, 17], παρεκκλίσεις από τις διαδικασίες που προβλέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή^[1] και παρερμηνεία θεσμοθετημένων ορίων ρύπων^[5].

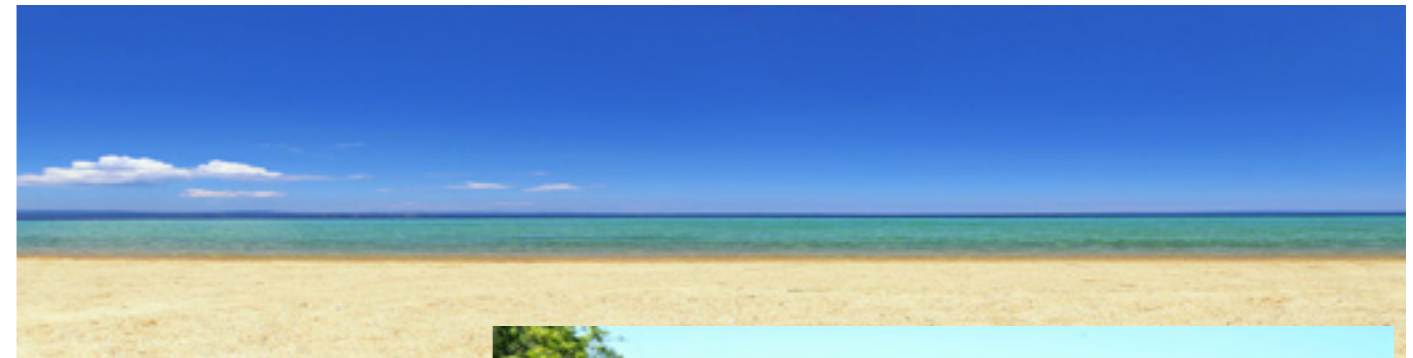
Για παράδειγμα η μέθοδος ακαριαίας τήξης (flash smelting) που προτείνεται α) δεν έχει εφαρμοστεί ποτέ σε βιομηχανική κλίμακα για παραγωγή καθαρού χρυσού^[16, 17] και β) δε δίνει καθαρό χρυσό αλλά μίγματα με χαλκό, μόλυβδο και σίδηρο για τα οποία δεν αναφέρεται μέθοδος διαχωρισμού^[3, 10], όπου πιθανότατα θα εφαρμοστεί τελικά η μέθοδος της κυάνωσης^[18].

Επίσης τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά της επιφανειακής εκμετάλλευσης, όπως το βάθος, και η διάμετρος του open pit,

- Μ.Π.Ε
- ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
- ΚΟΙΝΩΝΙΑ
- ΥΓΕΙΑ

εξαρτώνται αποκλειστικά από την τιμή του χρυσού. Με αναθεώρηση των τιμών, η αναμενόμενη έκταση επιφανειακής επέμβασης πολλαπλασιάζεται οπότε και ανατρέπεται όλος ο σχεδιασμός της ΜΠΕ περί γεωμετρίας της επέμβασης και χημείας όλων των αποθέσεων^[17].

Τον Ιούλιο του 2011 το Ελληνικό Δημόσιο προβαίνει στην έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων^[22], μετά από μια σκανδαλωδώς προσηματική δημόσια διαβούλευση^[1].

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Έκθεση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στον κόσμο^[25] παρατηρεί ότι χώρες οι οποίες εξαγουν πρώτες ύλες, όπως μεταλλεύματα, αναπτύσσονται με χαμηλότερους ρυθμούς και αποκλίνουν από τις ανεπτυγμένες οικονομίες.

Θεωρητικά η μεταλλευτική δραστηριότητα μπορεί να είναι αειφορική - εφόσον δεν αλλάζει το χαρακτήρα της περιοχής^[3, 12] - και αναπτυξιακή αν γίνεται συνολικά προς το συμφέρον της κοινωνίας. Αυτό συνεπάγεται εξασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, ύπαρξη αξιόπιστων ελεγκτικών μηχανισμών και υπερίσχυση διαχρονικά του οφέλους επί των αρνητικών επιπτώσεων.

Τίποτα απ' αυτά δε διασφαλίζεται από το «επενδυτικό» σχέδιο της εταιρείας^[3, 8]. Αντίθετα εκτιμάται ότι πρόκειται για οριστικό και αμετάκλητο αφανισμό σημαντικού φυσικού κεφαλαίου σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο^[11] και για βίαιη αλλαγή του αναπτυξιακού προτύπου της περιοχής^[11]. Οι θετικές οικονομικές εξωτερικότητες είναι ανύπαρκτες ενώ οι αρνητικές θα έχουν επίδραση στις υπόλοιπες παραγωγικές δραστηριότητες για πολλά χρόνια μετά το τέλος της λειτουργίας του μεταλλείου^[14].

Σε αντίθεση με την πλειονότητα των χωρών με εξορυκτικές δραστηριότητες, η Ελλάδα δεν έχει προβλέψει μεταλλευτικά δικαιώματα (royalties). Σύμφωνα με τον Ελληνικό Μεταλλευτικό Κώδικα που συντάχθηκε επί Δικτατορίας, δεν προβλέπονται κανενός είδους μεταλλευτικά δικαιώματα για το Ελληνικό Δημόσιο επί των κερδών, της παραγωγής ή της πώλησης μεταλλευμάτων. Ο κ. Παπακωνσταντίνου δήλωσε ότι το όφελος για το Ελληνικό Δημόσιο θα προέλθει από τη φορολογία των εργαζομένων, το Φ.Π.Α. και τις ασφαλιστικές εισφορές!

Κοίτασμα: γεωλογικός σχηματισμός που περιέχει ορισμένα ορυκτά με οικονομικό ενδιαφέρον. Τα όρια ενός κοιτάσματος καθορίζονται με βάση την οριακή περιεκτικότητα (αγγλ., cut-off grade), δηλ. την ελάχιστη απαιτούμενη περιεκτικότητα σε κάποιο ορυκτό ή στοιχείο για να είναι η εκμετάλλευση μίας μονάδας όγκου του κοιτάσματος οικονομικά συμφέρουσα."

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τουρισμός, γεωργία,
κτηνοτροφία, μελισσοκομία,
αλιεία, δασοκομία,
βιοκαλλιέργειες,
υδατοκαλλιέργειες

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η Χαλκιδική παρουσιάζει σημαντική δραστηριότητα στον αγροτικό τομέα. Υπάρχουν 108.900 στρέμματα καλλιεργούμενων εκτάσεων και 276.000 στρέμματα βοσκότοποι^[2], 814 μελισσοκόμοι και 152.385 κυψέλες (9,7% του συνόλου της χώρας)^[2], βιοκαλλιέργειες, αλιευτική δραστηριότητα και υδατοκαλλιέργειες. Σημαντικά συνεισφέρουν στην οικονομία της περιοχής και η υλοτομία ξύλων, οι δασικοί καρποί, τα θηράματα και τα αρωματικά φυτά και βότανα^[11]. Όλες αυτές οι δραστηριότητες κινδυνεύουν από την αποψίλωση του δάσους του Κακκάβου, την αποξήρανση του υδροφορέα, τη σκόνη η οποία παρεμποδίζει τις ζωτικές λειτουργίες των φυτών, τις όξινες απορροές, βιοσυσσώρευση βαρέων μετάλλων στην τροφική αλυσίδα^[2, 13].

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η συμμετοχή του στο ΑΕΠ της Β.Α. Χαλκιδικής εκτιμάται στο 15-20%^[4]. Η μεταλλευτική δραστηριότητα θα φέρει ανεπανόρθωτο πλήγμα στην τουριστική φυσιογνωμία της περιοχής, θα υποβαθμίσει την ποιότητα ζωής

κατοίκων και επισκεπτών και δε θα αναπληρώσει τα σταθερά πολλαπλασιαστικά οφέλη της υφιστάμενης και μέλλουσας ήπιας τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής^[4].

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Το σκέλος της κοινωνικής ευημερίας στην περίπτωση των μεταλλείων χρυσού είναι πρακτικά μηδενικό^[14]. Σύμφωνα με τον Ελληνικό Μεταλλευτικό Κώδικα, χαρακτηρισμένη μεταλλευτική περιοχή συνεπάγεται απαγόρευση οποιασδήποτε οικονομικής δραστηριότητας που παρεμποδίζει τη μεταλλεία, αναγκαστικές απαλλοτριώσεις ιδιωτικών εκτάσεων, πλήρη κατοχή του μεταλλευτικού περιεχομένου από την εταιρεία και μηδενικά κέρδη για το Δημόσιο^[10, 16], ενώ παύει να ισχύει κάθε καθεστώς προστασίας για περιοχές

χαρακτηρισμένες ως προστατευόμενες από εθνικές και διεθνείς συμβάσεις.

Ο τρίτος παγκόσμιος πόλεμος θα γίνει για το νερό."

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Το όρος Κάκκαβος υδροδοτεί ολόκληρη την προ του Άθω περιοχή^[10, 17], και η σχεδιαζόμενη μεταλλευτική δραστηριότητα θα πλήξει άμεσα και ανεπανόρθωτα τους υδατικούς πόρους της περιοχής. Η ΜΠΕ δεν πληροί κανέναν από τους σκοπούς της οδηγίας πλαίσιο 60/2000/ΕΚ – «Θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης της πολιτικής των υδάτων» η οποία έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία με το νόμο 3199/2003^[15].

Η σημερινή απορροή των μεταλλείων ανέρχεται σε 350 m³/h, παροχή που αντιστοιχεί στις ανάγκες 40.000 κατοίκων, ενώ η μελλοντική άντληση μόνο στις Σκουριές εκτιμάται ότι θα ανέρθει στα 480

m³/h και είναι πιθανότατα υποτιμημένη^[3]. Η άντληση νερού θα φτάσει στην Ολυμπιάδα μέχρι τη στάθμη -663 m, γεγονός που θα προκαλέσει φαινόμενα υφαλμύρισης του παράκτιου υδροφορέα^[3, 15]. Στις Σκουριές στο όρος Κάκκαβος, όπου σχεδιάζεται το open pit, η στάθμη των υπογείων νερών αναμένεται να πέσει από +640 m σε 140 m κάτω από το επίπεδο της θάλασσας. Το σχέδιο επαναδιοχέτευσης του αντλούμενου νερού στον υδροφορέα και η επανατοποθέτηση του εξορυσσόμενου υλικού ως λιθογόμωση σε καθεστώς αποστράγγισης^[10], θα επιφέρουν μόνιμη ρύπανση των υπογείων υδάτων από διηθήσεις ρύπων^[2, 3, 7, 10, 12, 15].

ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ

Σε επίπεδο ρύπων θα έχουμε στην περιοχή άλλη μία Θεσ/κη και θα είμαστε συγκρίσιμοι μόνο με την κοιλάδα της Εορδαίας στην Πτολεμαΐδα^[5].

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΚΟΝΗΣ:

4.324 ΤΟΝΟΙ ΤΗΝ ΩΡΑ

Οι εκτιμήσεις της ΜΠΕ για την ατμοσφαιρική ρύπανση παραβιάζουν τα θεσμοθετημένα όρια για αέριους και σωματιδιακούς ρύπους^[3]. Μόνο στις Σκουριές υπολογίζεται εκπομπή αιωρούμενων σωματιδίων που ανέρχεται στους 430 t/y PM10, με υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων, ιδιαίτερα αρσενικού^[3] ενώ η παραγωγή σκόνης μεταλλεύματος ανέρχεται συνολικά σε 4.324 t/h^[18] με μεγάλες συγκεντρώσεις θειούχων ενώσεων βαρέων μετάλλων όπως αντιμονίου, αρσενικού, βαρίου, καδμίου, χρωμίου, χαλκού, σιδήρου, μαγγανίου, νικελίου, μολύβδου, υδραργύρου, ψευδαργύρου, κ.ά.^[2]

Η εκπομπή μονοξειδίου του άνθρακα, οξειδίων του αζώτου, πτητικών οργανικών ενώσεων, διοξειδίου του θείου και αιωρούμενων σωματιδίων PM10 και PM2,5, συμποσούνται σε 715 t/y τα πρώτα δύο έτη λειτουργίας και σε πάνω από 950 t/y τα επόμενα^[2,16].

Προβλέπεται ότι οι ατμοσφαιρικοί ρύποι θα μεταφέρονται σε μεγάλες αποστάσεις^[5]. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η μεταφρά σκόνης από την έρημο Σαχάρα, σε αποστάσεις χιλιάδων χιλιομέτρων.

ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Η σχεδιαζόμενη επέμβαση χαρακτηρίζεται ως βίαια και θα αλλάξει ανεπανόρθωτα τόσο το τοπίο όσο και τις οικοσυστημικές λειτουργίες^[3,9,17]. Η περιοχή επέμβασης καλύπτει 264.000 στρέμματα^[18] με 90% δασοκάλυψη. Μεγάλο μέρος της ανήκει στο δίκτυο NATURA 2000 και άλλες προστατευόμενες περιοχές, με αρχέγονα δάση και πλούσια χλωρίδα και πανίδα με σπάνια, κινδυνεύοντα και αυστηρά προστατευόμενα από διεθνείς συμβάσεις είδη^[2,3,11].

Η βιοσυσσώρευση βαρέων μετάλλων σε διάφορα επίπεδα της τροφικής αλυσίδας είναι εξαιρετικά επικίνδυνη για τη λειτουργία των οικοσυστημάτων, τα παραγόμενα αγροτο-

κτηνοτροφικά προϊόντα και τελικά για την ανθρώπινη υγεία^[2,3,12,13].

Η αποψίλωση του δάσους και η αποστράγγιση του υδροφορέα αποτελεί απειλή και για οικοσυστήματα που βρίσκονται σε ακτίνα πολλών χιλιομέτρων από την περιοχή επέμβασης^[16]. Η ρύπανση του θαλάσσιου περιβάλλοντος με μεταλλευτικούς ρύπους καθώς και η κατασκευή και λειτουργία μεγάλης κλίμακας βιομηχανικού λιμένα θα επιβαρύνει ακόμη περισσότερο την ποιότητα των θαλασσίων υδάτων τόσο ως φυσικό ενδιαίτημα θαλασσίων οργανισμών όσο και ως νερών κολύμβησης^[3].

ΕΔΑΦΟΣ

Το έδαφος θεωρείται μη ανανεώσιμος φυσικός πόρος. Σχεδόν σε όλες τις χώρες που λειτουργούν ή λειτουργούσαν μεταλλεία χρυσού, τα εδάφη που γειτνιάζουν με μεταλλεία ή βρίσκονται ακόμη και σε μεγάλη απόσταση από αυτά, παραμένουν ρυπασμένα με βαρέα μέταλλα αρκετές 10ετίες - ή και 100ετίες - μετά τη διακοπή λειτουργίας των μεταλλείων^[13]. Η μείωση του pH του εδάφους λόγω όξινων απορροών και η αυξημένη περιεκτικότητα σε βαρέα μέταλλα καθιστούν το έδαφος ακατάλληλο για οργανισμούς και ως υπόστρωμα ανάπτυξης φυτών^[2,13].

Η μεταλλευτική δραστηριότητα θα επιφέρει ξήρανση του επιφανειακού εδάφους σε ακτίνα χιλιομέτρων από το επιφανειακό όρυγμα^[2,13] και έντονες εδαφικές διαβρώσεις με επακόλουθο την επιδείνωση πλημμυρικών επεισοδίων^[13,15].

Τα εδάφη που γειτνιάζουν με μεταλλεία παραμένουν ρυπασμένα με βαρέα μέταλλα για 10ετίες ακόμη και 100ετίες."

Μέχρι που θα φτάνει η αέρια ρύπανση και η όξινη βροχή από τα μεταλλεία χρυσού της Χαλκιδικής:

Θεσσαλονίκη - Σαχάρα 1100 χλμ.

Θεσσαλονίκη - Ορυχείο Σκουριών Χαλκιδικής 62 χλμ.

Η κόκκινη σκόνη έρχεται από την Σαχάρα στην Θεσσαλονίκη διασχίζοντας απόσταση 1100 χλμ. Μέχρι που θα μεταφερθεί από τους ανέμους η τεράστια ποσότητα τοξικής σκόνης (3.116 τόνοι ανά ώρα!) που θα δημιουργείται από την επιφανειακή εξόρυξη και επεξεργασία τόνων χύματος των μεταλλείων χρυσού της Χαλκιδικής. Τι θα γίνει όταν αυτό θα συνδυάζεται με βροχόπτωσης;

Την απάντηση την δίνει η σύγκριση των αποστάσεων!

Αποστάσεις από Θεσ/κη ορυχείου Σκουριών:

- Αρναίο 6,5 χλμ
- Αγ. Νεκτάριος 23,2 χλμ
- Ιερέσιος 16 χλμ
- Μ.Παναγία 3,5 χλμ
- Μουδανό 40,6 χλμ
- Νεοχώρι 3 χλμ
- Νικήτη 20,4 χλμ
- Ορφανό 24 χλμ
- Παλαρχικό 4 χλμ
- Πολύκωρος 24 χλμ

Αποστάσεις από Θεσ/κη άλλων κοιτασμάτων χρυσού:

- Στόνος - Πάτσο 4,5 χλμ
- Στόνος - Φοινικά 2,5 χλμ

Παράδειγμα συμπεράσμα από την ΜΕΛΕΤΗ του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας για τα αεριοκίνητα σωματίδια και τα τοξικά μέταλλα από τη λειτουργία των συγκεκριμένων ορυχείων χρυσού:

"... δεν είναι δυνατόν να ελεγχθούν οι υπερχείλισης των ορυκτών τριών που ορίζει ο νόμος, αλλά ούτε και η γεωγραφική κατανομή της ρύπανσης."

"... απέχει πολύ από την πραγματικότητα ο ισχυρισμός ότι βρίσκονται σε απόσταση ασφαλείας οι γειτονικές κατοικημένες περιοχές."

Πηγή: thessalonikimesaarpoeikones

ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

ΑΡΣΕΝΙΚΟ

182 ΕΚΑΤ. ΚΥΒ. ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Τα στερεά απόβλητα εξόρυξης υπερβαίνουν τα 182 εκατομμύρια κυβικά ^[18].

Οι αποθέσεις αποβλήτων στο Κοκκινόλακα, περιέχουν ιλύ σκοροδίτη-γύψου - που αποτελεί το 70% των στερεών αποβλήτων - και είναι επικίνδυνη λόγω υψηλής περιεκτικότητας σε αρσενικό. Η σταθερότητα του κρυσταλλικού σκοροδίτη αμφισβητείται υπό τις συνθήκες συναπόθεσής του με άλλα στερεά απόβλητα ^[3, 8].

Για την απομάκρυνση του αρσενικού από το βιομηχανικό νερό της μεταλλουργίας και την σταθεροποίησή του υπό μορφή κρυσταλλικού σκοροδίτη για την περιβαλλοντικά ασφαλή απόθεσή του, εφαρμόζεται μια μέθοδος η οποία αναπτύχθηκε από το Εργαστήριο Μεταλλουργίας του ΕΜΠ στο πλαίσιο σχεδιασμού της παρούσας επένδυσης². Πρόκειται δηλαδή για μια εντελώς νέα μέθοδο που ενώ δεν έχει εφαρμοσθεί ούτε πιλοτικά, θα εφαρμοστεί στη μονάδα του Μαντέμ Λάκκου όπου θα καίγονται την ημέρα 120 τόνοι αρσενικού^[1].

*Πρόσφατες διαρροές
μεταλλευτικών
αποβλήτων:
Φινλανδία (2012),
Τουρκία (2012),
Ουγγαρία (2010),
ΗΠΑ (2008), Κίνα (2006),
Ρουμανία (2000)*

2007-2012

Παραγωγή χρυσού
εξόρυξη χρυσού: 2400
metric tones (MT)

ανακύκλωση: 1500 MT

Χρήσεις

53% κοσμήματα

12% βιομηχανία

35% τράπεζες

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

ΒΑΡΕΑ ΜΕΤΑΛΛΑ

ΒΑΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η μεταλλευτική δραστηριότητα ενέχει σοβαρότατους κινδύνους τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους κατοίκους και επισκέπτες της ευρύτερης περιοχής. Εργαζόμενοι σε μεταλλεία χρυσού έχουν μικρότερο προσδόκιμο επιβίωσης, εμφανίζουν συχνότερα καρκίνο της τραχείας και βρόγχων, πνεύμονα, στομάχου και ήπατος, πνευμονική φυματίωση, πυριτίαση, νοσήματα υπεζώκοτα, ελονοσία, δάγκειο πυρετό, απώλεια ακοής, αυξημένο επιπολασμό βακτηριακών και ιογενών λοιμώξεων, νοσήματα του αίματος, δέρματος και μυοσκελετικού συστήματος ^[6].

Η παρουσία βαρέων μετάλλων, έστω και σε πολύ μικρές συγκεντρώσεις, προκαλεί, αναιμία, υπέρταση, διαταραχές στο παιδικό νευρικό σύστημα, διατάραξη λειτουργίας αναπνευστικού συστήματος, νεφρικές βλάβες, οξείες και χρόνιες δηλητηριάσεις, γαστρεντερίτιδα, νεφρίτιδα, ηπατικές βλάβες, καρκίνος, ηπατίτιδα, ηπατική κίρρωση, ίκτερος ^[2, 6]

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Οι περισσότερες ειρηνικές κινητοποιήσεις των κατοίκων και αλληλέγγυων αντιμετώπιστηκαν με βίαιη αστυνομική καταστολή.

ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΣΦΑΙΡΕΣ

ΧΗΜΙΚΑ

ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

13.03.2011

Ιερισσός, Χαλκιδικής.

Η πρώτη μαζική κινητοποίηση ενάντια στην επέκταση των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων στη Β.Α. Χαλκιδική.

20.03.2012

Σκουριές, Χαλκιδικής.

Τριάντα κάτοικοι της Μ. Παναγίας και της Ιερισσού (οι μισές γυναίκες), βρισκόταν στη θέση «Σκουριές», διαμαρτυρόμενοι για την επέκταση των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων και για την ανοιχτή εξόρυξη χρυσού που πρόκειται να πραγματοποιήσει η «Ελληνικό Χρυσός ΑΕ». Η Ελληνική Αστυνομία απέκλεισε την πρόσβαση εκατέρωθεν στη θέση «Χοντρό Δέντρο» και διαβεβαίωσε ότι θα διαφυλαχτεί η τάξη. Λίγο αργότερα η ΕΛ.ΑΣ επέτρεψε τη διέλευση 500 περίπου εργαζομένων από τον μπλόκο στο «Χοντρό Δέντρο»

οι οποίοι κινήθηκαν ανενόχλητοι προς τους 30 κατοίκους. Μετά από διαπραγμάτευση αντιπροσωπειών των δύο πλευρών συμφωνείται η αποχώρηση όλων από το βουνό. Αντ' αυτού οι 500 εργαζόμενοι προχωρούν σε κατά μέτωπο επίθεση, ενάντια στους 30 κατοίκους. Ακολούθησε άγρια συμπλοκή με ξυλοδαρμούς, και την ΕΛ.ΑΣ. να παρακολουθεί χωρίς να επεμβαίνει.

25.03.2012

Χοντρό Δέντρο, Χαλκιδική.

Την 25η Μαρτίου και μετά από συλλαλητήριο διαμαρτυρίας σε Ιερισσό και Μ. Παναγία Χαλκιδικής, διαδηλωτές όλων των ηλικιών, μεταξύ τους πολλοί ηλικιωμένοι, παιδιά ακόμη και κυοφορούσες, κινήθηκαν προς τη θέση «Χοντρό Δέντρο» Μ. Παναγίας. Εκεί βρέθηκαν μπροστά σε ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις που τους εμπόδιζαν να προχωρήσουν. Στο αίτημα αντιπροσωπείας των διαδηλωτών να τους επιτραπεί η πορεία σε δημόσιο δασικό δρόμο, έστω και με τη συνοδεία της ΕΛ.ΑΣ., η απάντηση ήταν κατηγορηματικά αρνητική και διμοιρίες και κλούβες ΜΑΤ εμπόδιζαν την διέλευση των διαδηλωτών.

Με το πέρας των διαπραγματεύσεων και χωρίς την παραμικρή πρόκληση από την πλευρά των διαδηλωτών, οι αστυνομικές δυνάμεις, οι οποίες ήταν παρατεταγμένες σε ύψωμα, επιτέθηκαν στους ανυποψίαστους και εντελώς απροετοίμαστους πολίτες με δακρυγόνα και χειροβομβίδες κρότου-λάμψης.

Ακολούθησε πανικός και το πλήθος οπισθοχώρησε προς τη Μ. Παναγία με αποτέλεσμα να «παγιδευτεί» σε στενό δρόμο ανάμεσα σε πρηνή μεγάλου ύψους. Εκεί δέχθηκε δεύτερη επίθεση από άντρες των ΜΑΤ που βρισκόταν στους λόφους και εκτόξευαν δακρυγόνα προς τα κάτω (ερασιτεχνικό video).

14.04.2012

Σκουριές, Χαλκιδικής.

Στις 14 Απριλίου 2012, έξι γυναίκες, κάτοικοι της περιοχής, επιβαίνουσες σε δύο οχήματα κινήθηκαν σε δημόσιο δασικό δρόμο με προορισμό δημόσια περιοχή του όρους Κάκαβος. Στη θέση «Σκουριές» όπου βρίσκεται το εργοτάξιο της «Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.» υπήρχε μπλόκο με κινούμενη μπάρα, αγκαθωτό συρματοπλέγμα, άντρες ιδιωτικής ασφάλειας (private security) με

ολοπρόσωπη κάλυψη και εργαζόμενοι. Σε αίτημα των μασκοφόρων αντρών της ιδιωτικής ασφάλειας για επίδειξη των στοιχείων τους, οι γυναίκες αρνήθηκαν. Αφού καταγράφηκαν τα χαρακτηριστικά και οι πινακίδες κυκλοφορίας των οχημάτων τους, τους επιτράπηκε η διέλευση.

Συνεχίζοντας την πορεία τους αντιλήφθηκαν ότι δύο αγροτικά οχήματα της «Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.» τις ακολουθούσαν και λίγο αργότερα τους έκλεισαν το δρόμο. Ακολούθησε προπηλακισμός, λεκτική και σωματική βία, απειλές για τη σωματική τους ακεραιότητα και για μελλοντική ενοχοποίησή τους για πιθανές φθορές ή ζημιές της εταιρείας στο σημείο.

Η ομηρία των γυναικών κράτησε περίπου είκοσι λεπτά παρά την κλήση της αστυνομίας και το αίτημα εισαγγελικής παρέμβασης από την πλευρά των γυναικών, οι οποίοι αδράνησαν. Τελικά αφέθηκαν ελεύθερες μετά από τηλεφωνική εντολή του προέδρου του τοπικού συμβουλίου Στρατωνίου (ερασιτεχνικό video).

05.08.2012

Σκουριές, Χαλκιδικής.

Την 5η Αυγούστου, πραγματοποιήθηκε ειρηνική πορεία προς την τοποθεσία Σκουριές. Στη θέση «Χοντρό Δέντρο», ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις απαγόρευσαν και πάλι, χωρίς έγγραφη εντολή εισαγγελέα, στους πολίτες, στις επιτροπές και στους παρευρισκόμενους βουλευτές να συνεχίσουν την πορεία τους στο βουνό.

Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων και εντελώς απρόκλητα, οι αστυνομικές δυνάμεις ξεκίνησαν ρίψη χημικών, κροτίδων κρότου-λάμψης, ακόμη και πλαστικών σφαιρών. Η συνεχής ρίψη δακρυγόνων προκάλεσε πολλές εστίες φωτιάς στο δάσος, οι οποίες κατασβήστηκαν από την Πυροσβεστική Υπηρεσία με τη βοήθεια των διαδηλωτών.

Από τη χρήση πλαστικών σφαιρών τραυματίστηκαν αρκετοί διαδηλωτές, ενώ άτομο από το μπλοκ της αστυνομίας δημιούργησε αποκάλυπτα εστία φωτιάς μπροστά στα μάτια των διαδηλωτών. Οι συγκρούσεις έληξαν το απόγευμα όταν οι διαδηλωτές μπροστά στην πρωτοφανή, ισχυρή και αμείλικτη δύναμη της Ελληνικής Αστυνομίας αποχώρησαν από το βουνό (video [↗](#))

05.08.2012

Ιερισσός, Χαλκιδικής.

Το απόγευμα της 5ης Αυγούστου, και μετά την άγρια καταστολή της εκδήλωσης διαμαρτυρίας της ίδια μέρας, πολίτες συγκεντρώθηκαν στην κεντρική πλατεία της Ιερισσού και έκλεισαν συμβολικά το δρόμο. Παράλληλα προειδοποιούσαν τους διερχόμενους οδηγούς για τη κίνηση αυτή, τους μοίραζαν ενημερωτικά φυλλάδια και κατεύθυναν την κυκλοφορία από παρακαμπτήριους.

Μετά από λίγο, εντελώς απρόκλητα, δέχθηκαν επίθεση από διμοιρίες ΜΑΤ οι οποίες κατεύθασαν στην Ιερισσό με πρόσχημα υποτιθέμενες καταστροφές στο κτήριο του Δημαρχείου - πληροφορία την οποία ο αστυνομικός προϊστάμενος δε θεώρησε απαραίτητο να επιβεβαιώσει πριν διατάξει επίθεση, αν και το αστυνομικό μέγαρο απέχει μόλις 100 μέτρα από το Δημαρχείο - και την απαίτηση του Δημάρχου Αριστοτέλη κ. Πάχτα. Κάτοικοι και τουρίστες όλων των ηλικιών δέχτηκαν ανηλεή ρίψη χημικών, ριπτόμενα σε ευθεία βολή. Στις συγκρούσεις που επακολούθησαν τραυματίστηκαν αρκετοί κάτοικοι και τουρίστες, και

δέχθηκαν τις πρώτες βοήθειες. Οι δυνάμεις καταστολής αποχώρησαν τα μεσάνυχτα.

09.09.2012

Σκουριές, Χαλκιδικής.

9 Σεπτεμβρίου 2012, πραγματοποιήθηκε ειρηνική διαδήλωση ενάντια στην επέκταση των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων στη Χαλκιδική. Μέρος των διαδηλωτών κινήθηκε προς τη θέση «Χοντρό Δέντρο» της Μ. Παναγίας όπου και πάλι εμποδίστηκε να συνεχίσει από μπλόκο της Ελληνικής Αστυνομίας. Το μεγαλύτερο μέρος των διαδηλωτών προσέγγισε, από αγροτικό δρόμο, τη θέση «Σκουριές» όπου βρίσκεται το εργοτάξιο της «Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.». Εκεί βρισκόταν ισχυρότατες αστυνομικές δυνάμεις επικουρούμενες από ελικόπτερο της αστυνομίας.

Με την έλευση των πρώτων διαδηλωτών στο σημείο και χωρίς την παραμικρή πρόκληση οι αστυνομικές δυνάμεις εξαπέλυσαν σφοδρή επίθεση με ευθείες βολές δακρυγόνων, χειροβομβίδων κρότου-λάμψης και πλαστικών σφαιρών (δείτε την έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας [↗](#)). Την οπισθοχώρηση των διαδηλωτών ακολούθησε ανθρωποκνηγητό.

Πολλοί διαδηλωτές τραυματίστηκαν. Μεταξύ των τραυματιών ήταν ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ-ΕΚΜ Βαγγέλης Διαμαντόπουλος [↗](#) και μια Γερμανίδα διαδηλώτρια [↗](#). Ο σοβαρότερος τραυματισμός ήταν αυτός διαδηλωτή που υπέστη ρήξη σπλήνας και αφαίρεσή της, από ευθεία βολή δακρυγόνου.

Κατά την αποχώρηση των διαδηλωτών δυνάμεις των ΜΑΤ και περιπολικά της αστυνομίας έκλεισαν τις βασικές εξόδους, πραγματοποιώντας ελέγχους, προσαγωγές και συλλήψεις (video [↗](#)). Τέσσερις προσαγωγές μετατράπηκαν σε συλλήψεις.

Σημείωση: Τον Οκτώβριο του 2012 η Ένωση Αστυνομικών Υπαλλήλων Θεσσαλονίκης κατέθεσε εξώδικο [↗](#) σχετικά με τις παρατυπίες στη Χαλκιδική, όπου αναφέρεται ότι δεν είναι λίγες οι φορές που έχει ανατεθεί στην ΕΛ.ΑΣ η φύλαξη ιδιωτικού ορυχείου χρυσού στη Χαλκιδική, χωρίς να έχει προηγηθεί κάποιο γεγονός που να χρήζει της επέμβασής τους, και χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 22 παρ1 του Ν 3938/2011.

οι διαδηλωτές εμποδίστηκαν από ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις να συνεχίσουν, μέσω του εργοταξίου της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε., προς το χωριό Μεγάλη Παναγία. Ακολούθησε καθιστική διαμαρτυρία γυναικών [↗](#) μπροστά στις δυνάμεις της αστυνομίας, κατά τη διάρκεια της οποίας, εστία φωτιάς [↗](#)

δημιουργήθηκε στο δάσος δίπλα στις αστυνομικές γραμμές και σβήστηκε με τη βοήθεια διαδηλωτών.

Ενώ όλοι βρισκόταν σε στάση αναμονής και λίγο μετά τη διαβεβαίωση αξιωματούχου της ΕΛ.ΑΣ (καταγεγραμμένη στο 6:52 του βίντεο [↗](#)) ότι δεν πρόκειται να γίνει χρήση χημικών, πραγματοποιήθηκε η πρώτη επίθεση των ΜΑΤ με ρίψη χημικών ακριβώς μπροστά στους πρώτους διαδηλωτές.

Την οπισθοχώρηση του πλήθους - γυναίκες και άντρες όλων των ηλικιών - ακολούθησε ανθρωποκνηγητό -

με αποτέλεσμα τη δημιουργία πανικού - και παρατεταμένη ρίψη δακρυγόνων ακόμη και σε ευθείες βολές. Με περιορισμένη όραση και αναπνευστικά προβλήματα που προκλήθηκαν από το χημικό νέφος, άνθρωποι έπεσαν, τραυματίστηκαν και ποδοπατήθηκαν. Άνθρωποι που έμειναν πίσω κνηγήθηκαν και ξυλοκοπήθηκαν από πάνοπλους άντρες της ΕΛ.ΑΣ.

21.10.2012

Σκουριές, Χαλκιδικής.

Την 21η Οκτωβρίου πάνω από 2500 άνθρωποι

συγκεντρώθηκαν στη θέση "Χοντρό Δέντρο" [↗](#) (Μ. Παναγία Χαλκιδικής) προκειμένου να διαδηλώσουν ενάντια στην εξόρυξη χρυσού στην περιοχή. Περίπου 300 άτομα παρέμειναν σ' αυτή τη θέση ενώ οι υπόλοιποι κινήθηκαν, μέσω του δασικού δρόμου, προς την τοποθεσία Σκουριές. Μετά από 7 χιλ. πεζοπορίας

Κατά την οπισθοχώρηση κάτοικοι της περιοχής κατέφθασαν με τα αυτοκίνητά τους στο "Χοντρό Δέντρο" ώστε να διευκολύνουν τη μεταφορά διαδηλωτών και τραυματιών, σε ασφαλές σημείο. Το ανθρωποκνηνητό συνεχίστηκε σε όλο το μήκος των 7 χιλιομέτρων του δασικού δρόμου.

Κατά την αποχώρηση πεζών και αυτοκινήτων από το "Χοντρό Δέντρο" στο δρόμο Παλαιοχωρίου - Μ.Παναγίας, η ΕΛ.ΑΣ πραγματοποίησε τη δεύτερη βίαιη επίθεση κάνοντας ξανά χρήση δακρυγόνων. Οι άντρες της ΕΛ.ΑΣ κυνήγησαν ανθρώπους ανάμεσα σε μποτιλιαρισμένα αυτοκίνητα που προσπαθούσαν να απομακρυνθούν, έσπασαν παράθυρα αυτοκινήτων, έριξαν χημικά μέσα στα αυτοκίνητα, ξυλοκόπησαν τραυματισμένους και συλληφθέντες, έβγαλαν από αυτοκίνητα και έσυραν βίαια επιβάτες. Κατά διαστήματα οι άντρες της ΕΛ.ΑΣ θριαμβολογούσαν για τα κατορθώματά τους και παρότρυναν τους συναδέλφους τους σε ανάλογες ενέργειες, ενώ υπάρχουν μαρτυρίες για επικεφαλής που προσπαθούσαν να τους συγκρατήσουν. Το ανθρωποκνηνητό συνεχίστηκε για αρκετά χιλιόμετρα (μαρτυρία).

Οι τραυματίες που μεταφέρθηκαν στο Νοσοκομείο του Πολυγύρου με αναπνευστικά/καρδιακά προβλήματα, κατάγματα από χτυπήματα αστυνομικών καθώς και σωματικές κακώσεις από τις πλαστικές σφαίρες, δέχτηκαν «επισκέψεις» ασφαλιτών που ζητούσαν τα στοιχεία τους τα οποία οι ιατροί επικαλούμενοι το ιατρικό απόρρητο δεν έδωσαν.

Πραγματοποιήθηκαν 16 προσαγωγές. Αφέθησαν ελεύθεροι δύο πολίτες, σύζυγοι, προκειμένου να μετακομιστούν στο Νοσοκομείο Χαλκιδικής καθώς κατά τη σύλληψη το αστυνομικό όργανο ποδοπάτησε βίαια τη γάμπα της συλληφθείσας ενώ η ίδια βρισκόταν ήδη στο έδαφος, και της προκάλεσε βαριές σωματικές κακώσεις (μαρτυρία).

Οι έτεροι 14 συνελήφθησαν με την κατηγορία της στάσης (170ΠΚ). Ένας εκ των συλληφθέντων - που δέχθηκε ευθεία βολή δακρυγόνου μέσα στο όχημα του και έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου - κατηγορήθηκε για «απόπειρα πρόκλησης σοβαρών σωματικών βλαβών» προς άντρες των ΜΑΤ που είχαν περικυκλώσει το αυτοκίνητό του.

Στην Ασφάλεια Πολυγύρου Χαλκιδικής, οι αστυνομικοί ζήτησαν από τους προσαχθέντες να υπογράψουν την έκθεση σύλληψής τους απουσία δικηγόρων, ενώ παρεμποδίστηκε για πολύ ώρα η επαφή των κατηγορουμένων με τους συνηγόρους τους.

Τη Δευτέρα 22.10.2012 οι συλληφθέντες κλήθηκαν να απολογηθούν με τη διαδικασία του αυτοφώρου και παραπέμφθηκαν σε τακτική δικάσιμο την Πέμπτη 25.10.2012, η οποία αναβλήθηκε για τη

14η Φεβρουαρίου 2013.

Σύμφωνα με την Ελληνική Αστυνομία τίποτα από όλα αυτά δε συνέβη (Δελτίο Τύπου ΕΛ.ΑΣ Απάντηση Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως σε ερώτηση βουλευτών)

25.10.2012

Πολύγυρος, Χαλκιδικής

Πάνω από 2000 πολίτες συγκεντρώθηκαν στο Δικαστικό

Μέγαρο Πολυγύρου και πραγματοποίησαν πορεία συμπαράστασης προς τους συλληφθέντες της 21ης Οκτωβρίου κατά τη διαδήλωση στις Σκουρίες (ψήφισμα)

12.01.2013

Αθήνα

Διαδήλωση διαμαρτυρίας ενάντια στις εξορύξεις χρυσού

στη Χαλκιδική, πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα. Πάνω από 500 πολίτες μετακινήθηκαν από τη Χαλκιδική με λεωφορεία προκειμένου να ακουστούν στην Αθήνα και να διαμαρτυρηθούν προς το Ελληνικό Κοινοβούλιο, το ΥΠΕΚΑ, και την Καναδική Πρεσβεία.

18.11.2012

Μεγάλη Παναγία, Χαλκιδικής.

Πορεία διαμαρτυρίας ενάντια στις

μεταλλευτικές δραστηριότητες στη Χαλκιδική. Οι διαδηλωτές διαμαρτυρήθηκαν μέσα στο χωριό και ακολούθησε πεζοπορεία μέσα στο βουνό Κάκαβος.

24.02.2013

Μεγάλη Παναγία, Χαλκιδικής

Χιλιάδες πολίτες από κάθε γωνιά της

Χαλκιδικής, και από Θεσσαλονίκη, Κιλκίς, Θράκη, Αθήνα συγκεντρώθηκαν στη Μ. Παναγία για να δηλώσουν για άλλη μια φορά την αντίθεσή τους στις καταστροφικές εξορυκτικές δραστηριότητες. Στο πλευρό τους εκπρόσωποι κομμάτων, φορέων, οργανώσεων και συλλογικοτήτων από όλη την Ελλάδα.

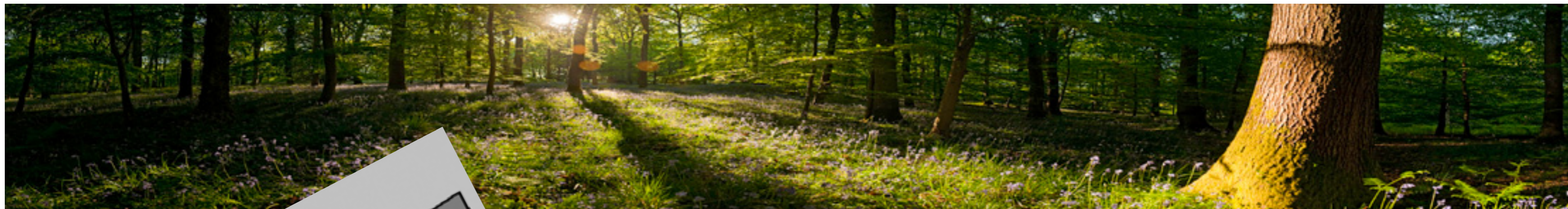
24.11.2012

Θεσσαλονίκη

Μεγαλειώδης συγκέντρωση και πορεία πάνω από

8000 ανθρώπων, ενάντια στις καταστροφικές εξορύξεις σε Χαλκιδική, Κιλκίς και Θράκη. Παραδόθηκαν ψηφίσματα στο Δήμο Θεσσαλονίκης και το Καναδικό Προξενείο. Η πορεία παρέμεινε αόρατη για τα περισσότερα ΜΜΕ εθνικής εμβέλειας.

Ο ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΙ ΤΑ Μ.Μ.Ε

ΤΟ ΘΕΜΑ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Ο ΚΑΝΟΝΑΣ

Το θέμα των εξορύξεων στη Χαλκιδική, είτε ως πολιτικό-οικονομικό σκάνδαλο είτε ως αιτία έντονων αντιδράσεων των τοπικών κοινωνιών, αντιμετωπίστηκε από την πλειονότητα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης με τρόπο αντιδεοντολογικό και ύποπτο.

Αρχικά το θέμα αποσιωπήθηκε τελείως από τα εθνικής εμβέλειας και κυκλοφορίας ΜΜΕ. Ο τοπικός τύπος της Χαλκιδικής, καθώς δε μπορούσε να το αποσιωπήσει τελείως, επιδόθηκε σε απαξίωση του θέματος μιλώντας για μια μικρή καθοδηγούμενη μειοψηφία, σχεδόν γραφική στις δράσεις και τις αντιδράσεις της, και παρουσίαζε το θέμα μόνο από την πλευρά της εταιρείας και των εργαζόμενων.

Το πρώτο δημοσίευμα σε ευρείας κυκλοφορίας έντυπο ήρθε από την Ελευθεροτυπία (Έψιλον) στις 19.06.2011 με το άρθρο «Μην είδατε Χρυσό στη Χαλκιδική» της Μαρίας Λούκα. Το δημοσίευμα προκάλεσε την έντονη αντίδραση των εργαζομένων (οι οποίοι σπεύδουν να τονίσουν ότι δεν υποκινήθηκαν από την εταιρεία) όπου και απαιτούν την παραδειγματική τιμωρία της δημοσιογράφου και απειλούν με μηνύσεις.

Αντίθετα στην εκπομπή του ΣΚΑΙ «Αναζητώντας τον ελληνικό χρυσό» από τους συντελεστές των «Νέων Φακέλων» δεν υπήρξε αντίδραση από την εταιρεία. Η εκπομπή ακολούθησε όλες τις τεχνικές σύγχρονης προπαγάνδας για να εκμαιεύσει ανώδυνα το συμπέρασμα ότι η επένδυση είναι ωφέλιμη για την οικονομία της περιοχής, οι κίνδυνοι για το περιβάλλον και την υγεία συγκριτικά αμελητέοι και οι αντιδρώντες είναι είτε γραφικοί οικολογούντες είτε αμόρφωτοι και απληροφόρητοι χωριάτες.

Καθώς οι αντιδράσεις όχι μόνο συνεχίστηκαν αλλά και κλιμακώθηκαν, και η κυβέρνηση αναγκάστηκε να επιστρατεύσει δυνάμεις καταστολής, τα ΜΜΕ πέρασαν στη φάση της παραπληροφόρησης και της συκοφάντησης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα το πως κάλυψε η «Καθημερινή» τη διαδήλωση και την καταστολή στις Σκουριές την 9η Σεπτεμβρίου. Η εφημερίδα έφτασε στο σημείο, με το ανυπόγραφο άρθρο «Αποφασιστικότητα έναντι των άκρων» να εξομοιώσει τον αγώνα των κατοίκων – που χαρακτηρίστηκαν ως «ακροαριστερά τάγματα εφόδου» – με τη δράση φασιστικών ακροδεξιών μορφωμάτων.

Στις 21 Οκτωβρίου άλλη μια διαμαρτυρία χιλιάδων πολιτών στις Σκουριές αντιμετωπίστηκε με απίστευτη σκληρότητα και βία από τις αστυνομικές δυνάμεις. Η κάλυψη των γεγονότων από τη δημόσια τηλεόραση της ΕΤ 3 ήταν απαράδεκτη και προκάλεσε ακόμη και την αντίδραση των εργαζομένων στο κανάλι [☞](#).

Τον Νοέμβριο του 2012 πραγματοποιήθηκε συλλαλητήριο στη Θεσσαλονίκη ενάντια στις εξορύξεις σε Χαλκιδική, Κικλίες και Θράκη. Οχτώ χιλιάδες άνθρωποι που κινήθηκαν ειρηνικά για ώρες στους κεντρικούς δρόμους της πόλης, ήταν αόρατοι για τα μεγάλα ΜΜΕ [☞](#).

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΑ

Ευτυχώς υπάρχουν και λαμπρές εξαιρέσεις. Ενδεικτικά: το ντοκυμαντέρ του Εξάντα "Χρυσός στα Χρόνια της Κρίσης" Μέρος Β', Ο Θησαυρός της Κασσάνδρας" [☞](#)

η εκπομπή στο κανάλι 4Ε [☞](#), δημοσίευμα στην Εφημερίδα των Συντακτών [☞](#), στο Ποντίκι [☞](#), στο Πράσινο Ποντίκι [☞](#), στην Αυγή [☞☞](#), η μικρή ταινία ομάδας του μηνιαίου περιοδικού Unfollow [☞](#).

Σημαντικό ρόλο έπαιξε το διαδίκτυο προσφέροντας πληροφόρηση και ενημέρωση για το θέμα. Ενδεικτικά: alterthess [☞☞☞](#), tvxs [☞☞](#).

ΤΟ ΘΕΜΑ ΣΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΜΜΕ

Η στάση πολλών ελληνικών ΜΜΕ παραπέμπει σε σχέσεις διαπλοκής, όπως αναλύεται και στο άρθρο του Reuters "Greece's triangle of power" [☞](#). Αν και το θέμα έχει αναδειχθεί από πολλά διεθνή μέσα (New York Times [☞](#), Le Monde [☞](#), Associated Press [☞](#), France2 [☞](#), Weiner Zeitung [☞](#), El Pais [☞](#), ARD [☞](#) κ.α) εξακολουθεί να αποσιωπείται ή να παραποιείται στην Ελλάδα.

*Πρώτα σε αγνοούν,
μετά σε κοροϊδεύουν,
μετά σε πολεμούν
και μετά τους νικάς -
Μαχάτμα Γκάντι."*

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Φορείς, Δημοτικά Συμβούλια και κινήσεις πολιτών έχουν εκφράσει την αντίθεσή τους στην επέκταση των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων και τη στήριξή τους στο δίκαιο αγώνα των κατοίκων.

Ενδεικτικά δείτε τα ψηφίσματα των Δήμων Λαγκαδά [☞](#), Σιθωνίας [☞](#), Μενεμένης-Αμπελοκήπων [☞](#), Καλαμαριάς [☞](#), Λαυρεωτικής [☞](#), του Οικονομικού Επιμελητηρίου [☞](#), της Ένωσης Μηχανικών Δημοσίων Υπαλλήλων [☞](#), της Συνδιάσκεψης του ΣΥΡΙΖΑ-ΕΚΜ [☞](#), των Οικολόγων Πράσινων [☞](#), των Συντονιστικών Επιτροπών Ανεξαρτήτων Ελλήνων [☞](#), της Πανελληνίας Ένωσης Κτηνοτρόφων [☞](#) της Ομοσπονδίας Μελισσοκομικών Συλλόγων Ελλάδας [☞](#), της Ένωσης Ξενοδόχων Θάσου [☞](#), της Πανελληνίας Κίνησης Δασολόγων [☞](#), του Πανκρήτιου Δικτύου Αγώνα κατά ΒΑΠΕ [☞](#)

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- [1] ΤΕΕ – Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας (Αρ. πρωτ.. 3748/13.4.2011). Απόψεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ επί της ΜΠΕ του έργου «Μεταλλευτικές – Μεταλλουργικές εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ» Α.Ε. [☞](#)
- [2] Γεωπονική Σχολή Α.Π.Θ. (Αρ. πρωτ.. 692/22-6-2012). Πόρισμα της επιτροπής μελών διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού της Γεωπονικής Σχολής του Α.Π.Θ [☞](#)
- [3] Συμβούλιο Περιβάλλοντος Α.Π.Θ. (2011). Εισήγηση της επιτροπής για τη μεταλλευτική δραστηριότητα στη βόρεια Χαλκιδική [☞](#)
- [4] Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων, Αλεξάνδρειο Τ.Ε.Ι Θεσ/κης. (2012). Οι επιδράσεις στην τουριστική φυσιογνωμία της Β.Α. Χαλκιδικής από την προοπτική λειτουργίας μεταλλευτικών δραστηριοτήτων χρυσού [☞](#)
- [5] Μελάς Δημήτριος, Αν. Καθηγητής Φυσικής Περιβάλλοντος Α.Π.Θ. Παρατηρήσεις σχετικά με τις επιπτώσεις στο ατμοσφαιρικό περιβάλλον οι οποίες παρουσιάζονται στη Μ.Π.Ε της «Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.» [☞](#)
- [6] Μπένος Αλέξης, Καθηγητής Υγιεινής, Κοινωνικής Ιατρικής, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.(). Οι επιπτώσεις στην υγεία από τις εξορυκτικές και μεταλλευτικές δραστηριότητες μεγάλης κλίμακας όπως κυρίως αυτές της εξόρυξης χρυσού. [☞](#)
- [7] Καραμούζης Διαμαντής, Καθηγητής Υδρογεωλογίας, Α.Π.Θ (2011). Περί πολιτικής των επενδύσεων και επιπτώσεων στα νερά της Χαλκιδικής [☞](#)
- [8] Γιαννακουδάκης Ανδρέας, Αν. Καθηγητής Χημείας, Α.Π.Θ (2011). Ασυμβίβαστες οικονομικές δραστηριότητες. [☞](#)
- [9] Δ/ση Δασών Χαλκιδικής (203/10.06.2011). Γνωμοδότηση για τα έργα α) Μεταλλευτικές - Μεταλλουργικές εγκαταστάσεις μεταλλείων Κασσάνδρας και β) Απομάκρυνση, καθαρισμό και αποκατάσταση χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.Β.Χ. στο νομό Χαλκιδικής
- [10] Τριανταφυλλίδης Γ. Λέκτορας Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ. (2012). Εμφανίσεις χρυσού στη Β. Ελλάδα και παραγωγή του με εκχύλιση των πετρωμάτων: Η τύχη των «εναλλάξιμων μετάλλων» για το νερό στα οικοσυστήματα. [☞](#)
- [11] Ζάγκας Δ.Θ. Αν. Καθηγητής Σχολής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Α.Π.Θ. (2011). Γνωμοδότηση επί της Μ.Π.Ε. μεταλλευτικών – μεταλλουργικών εγκαταστάσεων της εταιρείας «Ελληνικός Χρυσός» στη Χαλκιδική.

- [12] Ζάγκας Δ.Θ. Αν. Καθηγητής Σχολής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Α.Π.Θ. (2010). Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου «ανάπτυξης» των μεταλλείων Κασσάνδρας στην περιοχή Μ. Παναγίας Χαλκιδικής [☞](#)
- [13] Παναγιωτόπουλος Κ.. Καθηγητής Γεωπονικής Σχολής Α.Π.Θ. (2012). Μεταλλευτική δραστηριότητα στη Β.Α. Χαλκιδική: Δυσμενείς επιπτώσεις σε εδάφη, καλλιεργούμενα φυτά, γεωργία και κτηνοτροφία. [☞](#)
- [14] Βαρσακέλης Ν., Αν. Καθηγητής Βιομηχανικής Πολιτικής Σχολής Α.Π.Θ. (2012). Σχόλια στο Οικονομικό μέρος της Μ.Π.Ε της «Ελληνικός Χρυσός»
- [15] Θεοδοσίου Ν.. Επικ. Καθηγητής Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών Α.Π.Θ. (2012). Παρατηρήσεις που αφορούν στις επιπτώσεις της προτεινόμενης δραστηριότητας «Εκμετάλλευση κοιτασμάτων μεταλλείων Κασσάνδρας» στα υδατικά συστήματα της περιοχής. [☞](#)
- [16] Δημητριάδης Σ.. Ομ. Καθηγητής Τμήμα Γεωλογίας Σχολής Α.Π.Θ. (2011). Παρατηρήσεις επί της ΜΠΕ της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός στη Χαλκιδική [☞](#)
- [17] Τριανταφυλλίδης Γ.. Λέκτορας Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ. (2012). Κριτική των προτεινόμενων μεθόδων εξόρυξης και επεξεργασίας μεταλλευμάτων Ολυμπιάδας – Σκουριών στη ΜΠΕ της Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. και στην Κ.Υ.Α οικ. 201745 της 26/07/2011
- [18] Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.Β.Χ. – ENVECO Α.Ε.. (2010). Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου «Μεταλλευτικές-Μεταλλουργικές εγκαταστάσεις μεταλλείων Κασσάνδρας» της εταιρείας «Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.Β.Χ» στο Νομό Χαλκιδικής [☞](#)
- [19] Ν 3220/2004, ΦΕΚ 15Α/28.01.2004 [☞](#)
- [20] Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής ΙΡ/11/216 [☞](#)
- [21] Υπ' αριθ. Τ-233/11 προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο του Ελληνικού Δημοσίου κατά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- [22] Κ.Υ.Α αρ.πρ. οικ. 201745/26.07.2011 [☞](#)
- [23] Carlos Zorrilla (2009). Protecting your community against mining companies and other extractive organizers. [☞](#)
- [24] Sweeting, A.R. & Clark, A.P. (2000) . Lightening the Lode: A guide to responsible large-scale mining. Conservation International [☞](#)
- [25] United Nations (2006) World Economic and Social Survey [☞](#)
- [26] European Commission (2008). Guide to Cost Benefit Analysis of Investment Projects [☞](#)
- [27] Διεθνής Αμνηστία. Οκτώβριος 2012 [☞](#)
- [28] Μπάλιας Γιώργος, Δικηγόρος Επικ. Καθηγητής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Γιατί είναι παράνομη η αδειοδότηση της εταιρείας « ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.» στη ΒΑ Χαλκιδική [☞](#)

ΣΤΗΡΙΞΤΕ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΜΑΣ

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Υπογράψτε την καμπάνια ενάντια στην επέκταση των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων
στη Χαλκιδική:

<http://www.gopetition.com/petition/41232.html>

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας:

www.soshalkidiki.wordpress.com